

Könyvtár-statisztikai workshop a KSH Könyvtárban,

2017. november 14–17.

A KSH Könyvtárban megrendezett négynapos workshop célja az volt, hogy a résztvevők elmélyült ismereteket szerezzenek a kulturális statisztikai és kiemelten a könyvtár-statisztikai adatgyűjtés fontosságáról és hazai működéséről.

A műhelymunka résztvevői körét úgy állítottuk össze, hogy – az emberi Erőforrások Minisztériumának Közgyűjteményi Főosztálya, a Központi Statisztikai Hivatal és az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet mellett – minél több könyvtártípus képviselői jelen lehessenek: voltak meghívottaink a megyei, a városi, a felsőoktatási, az országos, az egyházi és a vállalati könyvtárak köréből is, és gondot fordítottunk arra is, hogy minél több Minősített Könyvtár megjelenhessen. Annak érdekében, hogy a teljes könyvtárszakma álláspontját megismerhessük, a workshopot megelőzően kérdőívet küldtünk ki a Katalisten és a közösségi médiában, illetve több szakmai szervezet vezetőjének, hogy javaslatait juttassa el hozzánk. Ily módon többek között a munkahelyi, az akadémiai kutatóintézeti és a bírósági könyvtárak javaslatait is előterjeszthettük a rendezvényen.

A négynapos munka november 14-én előadásokkal vette kezdetét. Dr. Vígh Annamária közgyűjteményi főosztályvezető és Fülöp Ágnes főigazgató köszöntője után Kecskeméti Gergely (SZTE Klebelsberg Kuno Könyvtára), Kőrösi Csilla (MTA Könyvtár és Információs Központ) és Rózsa Dávid (KSH Könyvtár) tájékoztatójára került sor *Változások a 2018-as könyvtárstatisztikában és a beérkezett javaslatok ismertetése* címmel a könyvtárstatisztika megújításának első, 2017. nyári lépéseiről és a workshop előkészítéseként kapott javaslatokról. Kóródy Judit (Infodok Kft. – Magyar Telekom Infotéka) *A statisztika mint a meggyőzés eszköze*, Bárdosi Mónika (KSH) *Szemelvények a kulturális statisztika évszázados történetéből és jelenéből*, Fejes Ildikó (Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai Módszertani és Információs Központ) *MúzeumStat. A megújult múzeumstatisztikai rendszer*, végezetül Fehér Miklós (OSZK KI) *Statisztika. Múlt, jelen és jövő* címmel adott elő. November 15-én és 16-án két szekcióban, a közkönyvtárak és a szakkönyvtárak körében folyt a műhelymunka, majd november 17-én került sor a szekciók munkájának ismertetésére, a mindkét könyvtári kört érintő pontok megbeszélésére és a közös javaslatok megállapítására.

A workshop résztvevőinek közös meglátása, hogy az eddigi állományalapú adatszolgáltatást a szolgáltatások, a könyvtár tevékenységének és eredményességének láthatóbbá és számszerűsíthetőbbé tétele felé kellene mozdítani. Ezt röviden a következők szerint foglalhat-

juk össze. A külön köz- és szakkönyvtári melléklapokra a jelen formájukban nincs szükség; bizonyos speciális tevékenységek és szolgáltatások (például az MTMT-adminisztráció és a DOI-regisztráció) miatt néhány kérdést érdemes csak a szakkönyvtáraknak kitölteniük. Fontos lenne a becslült és a pontosan mért adatokat megkülönböztetni, illetve a becslésekhez pontosan és egyértelműen leírt módszertant adni. Az új, adatbázis-alapú kérdőíven fel kellene tüntetni az adatforrást is. Ez lenne az összehasonlíthatóság alapfeltétele, mert így is lesz olyan adat, ami a helyi sajátosságok miatt nem lesz összevethető más (bár hasonló) könyvtáréval. A géppel aratható adatok (például a MOKKA-ba küldött rekordok száma, ODR-statisztika, esetleg a honlaplátogatottság) ne kézzel kitöltős módszerrel legyenek begyűjtve, mert nagyobb a hiba esélye, ráadásul alacsonyabb a hatékonyság.

A szolgáltatásokkal kapcsolatban nincs értelmű kétszer kérdezni, van-e (2. pont), majd később kérni a számait (5., 6., 10. utáni pontok): ha van szolgáltatás, egy lenyíló mezőben lehessen ugyanott beírni az adatokat. Illetve azt is lehessen jelölni, ha a szolgáltatás rendelkezésre áll ugyan, de az aktuális évben a használatok száma nulla. Az informatikai ellátottság tábla (3.) erősen aktualizálandó. Itt a struktúra is átrendezendő; a honlapot érintő kérdések (3.3, 3.13–15.) legyenek egy csoportban. Az állománytábla (4.1., 4.2.) csak a leltári állományról szól, de kiegészítendő több elemmel (apasztás, muzeális, helyismereti, nemzetiségi dokumentumok, digitálisan elérhető folyóiratok). A használat és a rendezvények tábla (5. és 6.) igényli a legnagyobb beavatkozást, de egyértelmű, hogy az újonnan regisztrált olvasók száma teljesen fiktív, törlendő. A „Távhasználat” helyett „virtuális használatról” beszéljünk, és itt az alkategóriákat (OPAC, e-mail, chat, honlap, közösségi médiabeli aktivitás) is pontosabban szét lehetne választani és az útmutatóban egyértelműen azonosítani (letöltés, session, poszt, megosztás). A rendezvény kategóriákat szintén pontosabban kell meghatározni – erre részletes javaslatot kaptunk a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtártól.

Workshopunkat eredményesnek ítélnék, hiszen a négynapos munka – és az előkészületek hetei – alatt világossá vált, hogy a könyvtári szakma nemcsak igényli a változást, hanem a főbb irányokat illetően megegyezésre is tud jutni, ezekben nincsenek jelentős eltérések a különböző könyvtártípusok között. A résztvevőknek elégedettség kérdőívet küldtünk ki, amelyben – esetleges hasonló projektjeinkre tekintettel – értékelést és javaslatokat is kérünk. A workshop szervezését összességében 15 válaszadóból 13 értékelte ötös, kettő négyes érdemjeggyel.

Néhány fénykép a rendezvényről:

A pályázati dokumentáció elérhetősége könyvtárunk aloldalán:

http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=nka_workshop2017

A rendezvényen készült száztíz fénykép elérhetősége könyvtárunk galériájában:

<http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=pictgallery&g=g1&f=20171117161532>

Budapest, 2018. február 16.

Fülöp Ágnes
főigazgató

